

Dossier: From Rapallo via Locarno to Munich (1922-1938) The Road to War? German and Romanian Perspectives

DIN SUMAR:

- ◆ British Officers Observe the *Reichswehr*: Reports, Observations and Analysis, 1919-1938
- ◆ Debates on Military Doctrine Reflected in the Romanian Military Publications of the Interwar Period
- ◆ The Land War of the Future in German Military Journalism during the Interwar Period, 1919-1939

TREI ANI CARE AU MODELAT CARACTERE. O PROMOȚIE, UN LEGĂMÂNT, PATRU DECENII DE CONTINUITATE (1983-1986)*

Motto

*„Unicul dor al vieții mele
este să-mi văd națiunea fericită.”*

Avram Iancu

În anul 1983, în cadrul Școlii Militare Superioare de Ofițeri „Nicolae Bălcescu” din Sibiu, a început școlarizarea prima promoție feminină de ofițeri activi, iar studiile au durat trei ani. Pentru instituție, acest moment a reprezentat un pas important în evoluția procesului de pregătire militară, iar pentru noi a fost începutul unui drum care avea să ne modeleze nu doar cariera, ci și caracterul.

Așa a apărut o mare provocare și tot astfel a început aventura promoției 1986, într-o lume considerată până atunci preponderent masculină.

Decizia Ministerului Apărării Naționale de a introduce o formă de școlarizare egală ca durată și exigență pentru femei și bărbați a marcat o schimbare semnificativă în sistemul militar al vremii. Până atunci, femeile care optau pentru o carieră militară urmau programe de pregătire mult mai scurte. Începând cu acel moment, standardele au devenit identice pentru bărbați și femei, deopotrivă: aceeași programă, aceleași cerințe și aceeași responsabilitate profesională.

În acest context, pentru fete au fost înființate trei plutoane în cadrul Școlii Militare Superioare de Ofițeri „Nicolae Bălcescu” din Sibiu: două plutoane de intendență și un pluton de finanțe. Această organizare a stat la baza formării primei promoții feminine pregătite după aceleași standarde și cu aceeași durată de școlarizare ca promoțiile masculine.

Admiterea – prima încercare

Admiterea a fost o adevărată provocare. Concurența a fost impresionantă – 32 de candidate pe un loc, fapt care i-a surprins pe mulți la acea vreme. După probele eliminatorii – probele sportive, limba română și vizita medicală – au rămas 16 candidate pe un loc.

Pentru fiecare dintre noi, intrarea în școală a însemnat începutul unei perioade intense de formare, trăită cu emoție, cu idealuri și cu dorința de a demonstra că putem onora responsabilitatea pe care urma să ne-o asumăm.

Anii formării

Pe 12 septembrie 1983 ne-am întâlnit pentru prima dată. Eram 90 de eleve într-o instituție în care studiau aproape două mii de bărbați. Alegerea unei asemenea cariere pentru o tânără de 18 ani părea, pentru mulți, o îndrăzneală. Pentru noi era însă o vocație.

Colegii și profesorii ne-au privit cu atenție și curiozitate, întrebându-se dacă vom rezista provocărilor care ne așteptau. Și am rezistat. Astfel, școala militară a devenit pentru noi, începând cu anul 1983, locul care avea să ne fie casă timp de trei ani.

Primul an de pregătire a fost unul dintre cei mai solicitanți. Instrucția de front, instrucția tragerii, topografia militară, aplicațiile în teren și marșurile ne-au pus la încercare rezistența și voința. La finalul primului an am constatat că, deplasându-ne către câmpurile de instrucție și poligoane, parcurseserăm aproximativ 800 de kilometri pe jos. Am învățat atunci că disciplina înseamnă asumare, că rigoarea construiește încredere și că statutul de ofițer presupune echilibru, fermitate și integritate. Am fost formate în spiritul respectului față de lege, instituție și Țară.

Ceremonia depunerii jurământului militar a reprezentat pentru fiecare dintre noi un moment definitoriu – un legământ care ne-a însoțit întreaga viață profesională. În acea zi am rostit cu emoție cuvintele care ne-au legat pentru totdeauna de uniforma militară și de datoria față de patrie: „Jur să-mi apăr țara chiar cu prețul vieții!”

Pentru noi, aceste cuvinte nu au reprezentat doar o formulă ceremonială, ci un angajament profund, asumat cu demnitate în toți anii care au urmat.

Camaraderia unei generații

Camaraderia a fost unul dintre pilonii generației noastre. În anii de școală s-au legat prietenii trainice, bazate pe încredere, respect și sprijin reciproc.

După absolvire, am fost repartizate în unități din întreaga țară, fiecare dintre noi ducând mai departe valorile însușite în perioada de formare și responsabilitatea față de comunitățile pe care le-am slujit. Privind astăzi în urmă, la patru decenii de la absolvire, putem afirma cu obiectivitate că promoția 1983-1986 a însemnat mai mult decât o schimbare a duratei școlarizării. A fost o generație care a demonstrat că profesionalismul, competența și devotamentul nu țin de gen, ci de caracter.

A fost, totodată, promoția care a deschis drumul tuturor generațiilor de femei ofițer care au urmat. În anul 1984, a fost constituită pentru prima dată în istoria militară Garda de Onoare eleve, sub comanda lt.-col. Rita-Maria Constantin.

Ne exprimăm recunoștința și respectul față de cadrele didactice, comandanții și comandantele care au contribuit la formarea noastră profesională și umană. Cu deosebită prețuire le amintim pe comandantele noastre de pluton: Petrov Margareta, Delcea Veronica și Rita-Maria Constantin, precum și pe comandanta companiei, Nicolicea Mariana.

Prin exigență, disciplină și exemplul personal, ne-au format în spiritul responsabilității, al onoarei militare și al devotamentului față de Armata Română și față de Țară. Valorile insuflate atunci au rămas repere pentru fiecare dintre noi, de-a lungul întregii cariere și al vieții.

Patru decenii mai târziu, în data de 30.05.2026, am intrat din nou pe porțile Academiei Forțelor Terestre. Revederea noastră, la 40 de ani de la absolvire, nu a fost doar un moment aniversar. A fost confirmarea faptului că valorile primite atunci au rămas vii și că timpul nu a șters ceea ce s-a construit în anii formării. Dincolo de funcții, grade sau distanțe, rămân apartenența la aceeași promoție și respectul reciproc care ne-a unit.

Promoția noastră nu a fost doar prima promoție feminină formată în trei ani de școlarizare. A fost generația care a demonstrat că uniforma nu se poartă doar pe umeri, ci mai ales în conștiință. Iar ceea ce s-a construit în acei ani continuă să trăiască prin fiecare dintre noi, ca dovadă că adevărata forță a unei generații nu stă doar în începutul ei, ci în valorile pe care le duce mai departe.

Revederea noastră a fost mult mai mult decât o simplă întâlnire aniversară. A fost o întoarcere în timp, pe coridoarele școlii în care ne-am format ca oameni și ca ofițeri. Fiecare pas făcut prin instituția care ne-a fost casă timp de trei ani a readus la viață amintiri, emoții și chipuri pe care timpul nu le-a șters din suflet. Ne-am privit cu bucurie și curiozitate, încercând să o regăsim în fiecare dintre noi pe tânăra de odinioară, cea care, în septembrie 1983, pășea cu emoție în curtea școlii. Poate că fiecare și-a pus aceleași întrebări înaintea întâlnirii: Cum va fi? Ce vom simți? Ne vom regăsi după atâția ani? Răspunsul l-am aflat împreună. Emoțiile au fost autentice, îmbrățișările sincere, iar timpul parcă s-a comprimat între trecut și prezent.

Momentul prezentărilor din sala de festivități a fost unul aparte. Am fost onorate să îl avem alături de noi pe rectorul Academiei, domnul colonel Dumitru Todosiuc. Fiecare a încercat să cuprindă în câteva cuvinte o viață întreagă: cariera, familia, împlinirile, încercările și anii care au trecut de la absolvire. Au fost momente în care vocea a tremurat, emoția a învins cuvintele, iar lacrimile au vorbit mai mult decât orice discurs.

La final, ne-am despărțit cu sufletele pline de bucuria revederii și cu sentimentul că legătura creată în anii formării a rămas la fel de puternică. După patru decenii, am înțeles încă o dată că adevărata valoare a unei promoții nu stă doar în anii petrecuți împreună, ci în legăturile care dăinuie peste timp.

Promoția 1983-1986 rămâne pentru noi nu doar o filă de istorie, ci o parte vie din sufletul fiecăreia.

Din nou împreună, o promoție, un legământ!

IN MEMORIAM

Lt.-col. (rtr.) Rita-Maria Constantin – un nume care rămâne în istoria primei promoții de femei ofițer, comandanta Plutonului 3 Finanțe din Compania Eleve, din păcate, decedată.

La revederea noastră, prilejuită de împlinirea a 40 de ani de la absolvirea Școlii Militare de Ofițeri Activi „Nicolae Bălcescu” din Sibiu, gândurile ni se îndreaptă cu emoție către colegele care nu mai sunt astăzi printre noi, dar care continuă să trăiască în memoria și sufletele noastre.

Dintre acestea, un loc aparte îl ocupă colega noastră, locotenent-colonel (rtr.) Maria-Rita Constantin, una dintre femeile care au contribuit la afirmarea și consolidarea statutului militar al primei generații de femei ofițer din Armata României.

La întâlnirea organizată la 25 de ani după absolvire, doamna Maria-Rita Constantin ne-a transmis un mesaj care avea să rămână peste timp o adevărată lecție de demnitate militară. Vorbea cu dragoste despre generația alături de care s-a format, despre anii de muncă, despre sacrificii și împliniri profesionale, despre camaraderie și despre responsabilitatea purtării uniforme militare. Cuvintele sale exprimau respectul profund pentru profesia armelor și convingerea că viața de militar presupune onoare, disciplină, vigilență și devotament față de țară. Ne îndemna să nu uităm niciodată că am avut privilegiul și datoria de a deschide un drum nou pentru generațiile care au urmat.

Pentru Maria-Rita Constantin, uniforma militară nu a reprezentat doar o profesie, ci o misiune. Ea credea cu tărie că faptele și valorile unei generații trebuie păstrate vii, iar memoria celor care au slujit cu credință România nu trebuie lăsată să se piardă în uitare.

Mesajul său de atunci pare astăzi un testament moral adresat tuturor:

„Să nu lăsăm să se aștearnă praful peste amintirile noastre. Am fost și vom rămâne oștenii acestei țări, legați prin aceeași credință, aceeași onoare și aceeași datorie.”

La fiecare revedere înțelegem mai bine că timpul trece peste oameni, dar nu poate șterge valorile care ne-au unit. Colega noastră rămâne parte din istoria promoției noastre și din istoria începuturilor femeilor ofițer în Armata României.

Astăzi îi aducem un pios omagiu și ne înclinăm cu respect în fața memoriei sale.

Dumnezeu să o odihnească în pace!

Cuvânt-înainte, sau cărcotașilor mei!!!

Azi mă vedeți, sunt printre voi...

Și tot la fel de vie...

Deși mulți bagă mâna-n foc...

Că m-au văzut sub... glie!!

Ei, iată că mai sunt minuni,

Fac parte dintre ele,

Vă jur că n-am abandonat...

Că-s bune, ori sunt rele!!

Destinul te provoacă-ades,

Dar eu chiar am riscat,

El m-a lovit, eu am căzut...

Însă m-am ridicat!

Și pân-acuma l-am fentat,

N-am fost de-acord defel...

Și-am să mă joc la cacialma

De-mi va permite el!!

Iar dacă Domnul va voi,

Cuvântul să-mi mai ție,

E semn că încă trebuiesc,
Aicea... nu sub glie!!!
Să consemnez în file vechi,
Dar pline de candoare,
Viața noastră de oșteni,
Cu farmec și onoare.

Ecoul pașilor de defilare cu FARMEC și ONOARE

Trecut-au 25 de ani...
Ani tineri, nebunie,
Ce multe s-au mai întâmplat...
Ce va mai fi să fie??
Timpul s-a scurs...
Un val de fum la fel ca o părere...
Și iată, azi ne întâlnim...
Un pic schimbați de vreme.
Voi, tinere și făr' de griji,
Noi... mai bunici... ce falnici!...
Voi, mândre, verzi, ca niște flori,
Noi... pensionari nostalgici.
Mă-ncercă-n acest ceas din nou aducerile-aminte...
De comandantul de pluton, ce-am fost... nu prea „cuminte”!!!
La fel de șugubeaț-atunci, ca și acum, se pare,
Nu-mi era greu, dar ce dor mi-e de-un pas de defilare!!!
Când din visare mă trezea fanfara militară,
Eram doar o ființ-atunci, cu-al meu pluton... ce fală!!!
Căci defila aliniat și mândru, pas întins...
La-ntrecere cu ostropel... și totul înadins...
Platoul lat la pas îl luam, în pas de defilare,
Să ne întrecem deci... colegi... Care va fi mai tare?
Un mușchi pe față nu clinea, când ne cânta fanfara,
Atunci când toate defilam... de ne trecea sudoarea!!
Nu mai părea ranița grea și nici mitraliera,
Atunci când Rita vă cânta de răsuna liziera!!
Pădurea toată fremăta, când mă urma plutonul...
Oh, Doamne-ntoarce-mă din drum... să-mi văd din nou odorul!!!
De la Poplaca la Sibiu, pe jos mergând agale,
Vedeam și soare răsărind... și luna când apare.
Călite-n ploaie ori în ger, toate-ncercări pe „punte”...
Ați strâns din dinți... și ați răbdat
C-ați vrut să fiți de frunte.
Adesea, Daia o găseam în zori cu gene-n rouă,
Și tăiați Dealul Dăii-n sus și poligonu-n două.
Nu doar Valea Săpunului păstrează și azi, jur!!!
Stângacele comenzi dintâi... „Drepti și stânga-mprejur!!!”
Îmi amintesc, cu-n dor nebun... de garda de onoare
Cu cei mai falnici camarazi și fete diafane...
De Mitroescu – general, brav comandant de oști,
Ce doar un ordin scurt a dat spunând că „nu vrea... proști!”...

În două zile și ceva... Totul sclipește soare
 și uite-așa s-a înființat „frumoasa gardă de onoare”!
 Cu fetele – mândre păpuși, frumoase și cochete,
 Cu gene fluturând în vânt și pas de majorete.
 Ministrul chiar le-a remarcat la trecerea-n revistă,
 și-a exclamat extaziat... „Măi Tache, nu există...
 Eu mă uitam ca omul, deh, și-am luat-o de la ghetete...
 Dar frate... Tu m-ai făcut praf, văzând că-aici sunt... fete!!!
 Mă și miram... Așa flăcăi... Cu talie subțire,
 Și cu zulfii fluturând... Tu ți-ai ieșit din fire???”
 Obrajii roși, mușcați de ger, dar toate-nverșunate,
 de-a defila ca niște zmei... Copile minunate!!!
 Așa a fost... Am înghețat... Dar n-am cedat un pas,
 Cu-ai noști colegi ne-am întrecut... Și asta a rămas...
 Botezul focului a fost... Nu dansul de salon...
 Și-așa intrarea v-ați făcut ca-ntr-un cotilion...
 În lumea aspră de oștean, cu alarmă și rezel,
 unde nu-i loc de șuguit, nici timp pentru greșeli!!!
 De-aceea, astăzi și nicicând, n-o să permit vreodată,
 Să se bârfească despre noi și haina ce-am purtat.
 Am fost oștenii-acestei țări, și-o spunem cu mândrie,
 Am câștigat grad după grad, muncind cu strășnicie.
 Așa a fost destinul nost'... Și noi am deschis vraful...
 De-aceea vreau să v-amintesc, să nu se-aștearnă praful!!!
 Da, eram mândre, ce frumos, s-ai douăzeci de ani...
 Eu am făcut nici nu știu câți, și mulți au fost amari!!!
 Soldatul credincios ce sunt, mereu pe metereze,
 vă spune astăzi „La mulți ani” și Domnul să vegheze...
 Parte s-aveți de ce-i frumos și bun în lumea asta,
 Să n-aveți parte de dușmani, să nu știți ce-i năpasta...
 Prieteni buni și credincioși să adunați cu carul,
 De sănătate și noroc, să nu știți ce-i amarul!!!
 Și-n drumul vost', de veți găsi un loc de rugăciune,
 Puneți genunchiul la pământ, gândind și-un pic la mine,
 Aprindeți lumânare-apoi, și-n semn de pietate,
 Rugați pe Domnul să ne dea un strop de sănătate!!!
 Acum pun punct, iertare cer că v-am pus la-ncercare,
 dar nu-i nimic întâmplător în lumea asta mare!!!
 Doresc să ne-ntălnim din nou, pân' la suta de ani,
 Să fim cu toții sănătoși și tineri veterani!!!
 Atâtea ar mai fi de spus, dar timpul se grăbește,
 Duc mâna a salut la toți, și toate ostășește!!!
 Un ordin am îndeplinit... Căci mă-ndemna ispita...
 Vă spun la toți că vă iubesc, și vă sărută Rita!!!

Lt.-col. (rez.) *Maria-Rita Constantin*

* Material întocmit de absolvenții din Plutonul 2 Intendență, DOI: 10.5281/zenodo.22207283.

Adresa redacției:

Strada Constantin Mille nr. 6, București, sector 1, cod 010142,
telefon: +4 021 3151700, telefax: +4 021 3195801,
www.ispaim.mapn.ro
e-mail: redactie.ispaim@yahoo.com; ispaim@mapn.ro

B 0691 / nr. 47 / 21.08.2026

